

**Alueellisen ruoka-aputoiminnan jatkovalmistelu ja mahdollisen hankehallinnoijan nimeäminen
/ Fortsatt beredning av den regionala mathjälpssamheten samt utseende av en eventuell
projektadministratör**

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 14.09.2026 § 215

797/02.05.01.01/2026

Valmistelija / Beredare: vs. hallintopäällikkö / tf förvaltningschef Riikka Strandstrom, riikka.strandstrom(at)sipoo.fi

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on koordinoanut alueellista ruoka-aputoimintaa avustuskautilla 2024 ja 2025–2026 Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) myöntämän valtionavustuksen turvin. Ruoka-aputoimintaa on toteutettu alueella kuntien, seurakuntien, järjestöjen ja vapaaehtoisten yhteistyönä. Toiminnan tavoitteena on ollut tukea asukkaiden arjessa selviytymistä, vahvistaa osallisuutta sekä edistää alueellista yhteistyötä toimijoiden välillä. Ruoka-aputoiminnan valtionavustus on kohdennettua avustusta, jota voivat hakea kunnat tai hyvinvointialueet hankehallinnoijana toimien. Avustuksen tavoitteena on vahvistaa kuntien ja alueella toimivien ruoka-aputoimijoiden yhteistyötä sekä ylläpitää ruoka-aputoimintaa koko alueella. Seuraava avustushaku vuosille 2027-2028 on avoinna 14.9.-13.11.2026.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen ja voimavarojen kohdentaminen lakisääteisiin palveluihin edellyttävät, että henkilöstöresurssit keskitetään hyvinvointialueen perustehtävään. Hyvinvointialue on arvioinut, että ruoka-aputoiminnan alueellinen koordinointi ei ole hyvinvointialueen lakisääteistä ydintehtävää. Aluehallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 27.8.2026 ja merkitsi tiedoksi tilannekatsauksen sekä velvoitti hyvinvointialuetta jatkamaan neuvotteluja ruoka-apuhankkeen rahoitushausta alueen kuntien kanssa, ja pyytämään virallisen kannan asiassa 18.9.2026 mennessä (liite 1). Itä-Uudenmaan hyvinvointialue ei lähtökohtaisesti ole halukas jatkamaan ruoka-aputoiminnan valtionavustuksen hankehallinnoijana vuoden 2026 jälkeen.

Vaikka hyvinvointialueilla ei ole varsinaista ruoanjakeluvelvollisuutta, niillä on lakisääteinen velvollisuus edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia. Vaikeassa taloudellisessa tilanteessa ja ruoka-pulassa olevaa autetaan ensisijaisesti hyvinvointialueen sosiaalihuollon kautta.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on lähestynyt alueen kuntia samalla asialla vuonna 2023. Itä-Uudenmaan kunnat laativat silloin yhteisen kannanoton (liite 2). Kuntien näkemys ei ole muuttunut viime vuosien aikana.

Itä-Uudenmaan kunnissa on tunnistettu riski, että heikommassa asemassa olevien ruoka-avun saaminen voi huonoimmassa tapauksessa jäädä alisteiksi hallinnon epätarkoituksenmukaiselle järjestelylle. Ruoka-avussa on kuntien näkökulmasta kyse pitkälti sote-palveluista, sosiaaliturvan riittämättömyydestä eikä näiltä osin nähdä loogisena, että kuntien tulisi ensisijaisesti toimia sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalan ko. valtionavustuksen haun vastuutahona. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehikkoa ei nähdä kuntien vastuun osalta riittävänä perusteena, koska sen alle voidaan teoriassa asettaa miltei kaikki yhteiskunnassa vaikuttavat asiat ja kuntien operatiivinen sosiaalipoliittinen osaaminen on pääsääntöisesti siirtynyt hyvinvointialueelle. Lisähuomiona todettakoon, että sama hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu on myös hyvinvointialueilla omassa toiminnassaan.

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag

Kunnanhallitus päättää antaa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle esittelytekstin mukaisen lausunnon.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

=====

Kommunstyrelsen beslutar att ge Östra Nylands välfärdsområde ett utlåtande enligt föredragningstexten.

Paragrafen justeras omedelbart.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

=====

Kommunstyrelsen godkände enhälligt föredragandens förslag.

Paragrafen justerades omedelbart.

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1 - Pyyntö alueellisen ruoka-aputoiminnan jatkovalmisteluun ja mahdollisen hankehallinnoijan nimeäminen

Liite Bilaga 2 - Itä-Uudenmaan kuntien lausunto 2023, Ruoka-aputoiminta ja valtionavustusten hakeminen